

ALAKOR - a magyar pavilon

Az alapos pályáztatási eljárás végül egy karakteres, a kiállítás [tematikájához jól illeszkedő](#), egyben nagyon izgalmas épület terveihez vezetett. A Pavilon megjelenése, anyaghasználata [megjeleníti a magyar építészet egyik fő vonulatát](#), amely az ácsolt faszerkezetes népi építészettől (falusi csűrök, istállók, gabonatórolók) Kós Károlyon és Makovecz Imre organikus építészetén át jut el az élő természetre reflektáló, és azzal formavilágában és anyaghasználatában egyaránt harmóniát kereső, környezettudatos építészethez.

Az épület két végén elhelyezkedő sámandobok az ősi gyökerekre, az ember és a természet misztikus kapcsolatára utalnak, míg a központi részben a bőséget jelképező hordóra, de a földi életet megmentő Noé bárkájára is könnyű asszociálni, fedélzetén az élővilág kaleidoszkópját jelképező tetőkerttel. A tetőkerten túlnyúló bordák (hordódongák) akár egy monumentális csontváz részei is lehetnének, de egyben a felfelé nyitottság, a napfény felé fordulás, a „lényeket” körülölelő és óvó virágszirmok, levelek motívumait is megjelenítik.

Az épület funkcionális terei

Az első sámandob három szintje kiállítási installációkat foglal magába. A földszinten az első dobba a szabadból lehet bejutni, majd innen a középső épületrész rendezvényterébe. A magasabb szinteken elhelyezett installációk a középső épületrész felől közelíthetők meg. A középső épületrész földszintjén többcélú rendezvénytér helyezkedik el, mögötte kiszolgáló terekkel (gépészet, mosdók). Itt található a lépcsők és a lift. Emeletén galéria fut körbe, a falfelületek képek kiállítására alkalmasak.

A lépcsők a tetőteraszra visznek. A főhomlokzat középtengelyében életfa-motívum formájú, átlátszó cső helyezkedik el, melyben zárt rendszerben a magyar édes-, ásvány- és termásvíz vagyont szimbolizáló folyadék kering, majd körüljárva az első dobot, a terasz szintjére érkezik. A harmadik épületrész, vagyis a másik sámandob földszintjén installáció, középső szintjén melegítőkonyha, felső szintjén kiállítótér található.

Az épületet kiszolgáló gépészet (hőszivattyú, szellőzőgépház) és raktárak a telek végén, a kerti üvegház alá rejtett, részben a földbe süllyesztett építményben helyezkednek el. Az épület homlokzatain és teraszán elhelyezkedő vízcsatornák puffertartálya a hátsó kertrész alatt, a földbe süllyesztve helyezkedik el.

A tervezés egyik legfontosabb szempontja a **KÖRNYEZETTUDATOSSÁG** volt.

[Az energiaigények minimalizálása](#) érdekében az épületburok hőszigetelése megfelel a passzívház-követelményeknek, az üvegezett nyílászárók háromrétegűek és a benapozott homlokzatokon napvédelemmel ellátottak, az épület belső terei átszellőztethetők. Ez a megfelelő külső hőmérséklet esetén a természetes szellőzést lehetővé teszi, illetve a zárás utáni éjszakai átszellőztetés a hőtároló kapacitású szerkezetek kihűtését szolgálja. A tetőkert zöldfelületei és a párafüggöny a mikroklímát temperálják és a hűtési igényt csökkentik.

Az alkalmazott [építőanyagok jelentős része természetes, megújuló anyag](#) (fa, ragasztott fa,

cellulóz), [kis ökológiai lábnyommal és kis beépített energiatartalommal](#), energia- és időtakarékos építésmódokkal. A csepegtetéssel öntözött kert, a csekély vízfogyasztású porlasztott páras hűtés, a víztakarékos csaptelepekkel felszerelt szaniterek és toalették mind [a takarékos vízfogyasztást szolgálják](#). A vízhasználatban szerepet játszik a ciszterna. A kézmosóvizet visszaforgatjuk WC-öblítésre. Az épület nem bocsát ki káros emissziót, sem a talajba, sem a levegőbe, sem az építés, sem az üzemelés során. A környezettudatosság nem csak a fenntartásra terjed ki, hanem az építés és bontás alatt is kiemelt szempont a levegőszennyezés csökkentése, a hulladék minimalizálása, a talajt és az altalajt érintő káros hatások megelőzése.

Végül, de nem utolsó sorban az épület (az alapozás kivételével) teljes egészében újrahasznosítható. A pályázati kiírásnak megfelelően a Pavilon előregyártott, közúton szállítható méretű szétszerelhető elemekből áll. Így az Expó lejártával a magyar Pavilon nem hulladékként végzi, hanem Szombathelyen a régi Huszár laktanya területén kutatóközpontként funkcionál tovább. Ez a megoldás a környezetvédelmi szempontokon túl jelentős megtakarítást is jelent a költségvetésnek, hiszen az Expóra szánt közpénzből nemcsak egy időszakos létesítmény, hanem egy maradandó érték jön létre.

Az Expó tematikájához illeszkedő [magyar értékek felmutatása](#) már a tervezés első lépéseitől kiemelt szempont volt.

Ennek megfelelően a víz, mint vérerek hálózata, az épület minden pontján megjelenik és a legkülönbözőbb formákban utal a magyar [édes-, ásvány- és termásvíz vagyona](#)ra. A sámandobok homlokzatán életfa formájú járatokon a forrásokat szimbolizálva felfelé áramló víz folyóként halad tovább a tetőkertben a hordódongákban elhelyezett íves víztartályokban, légbuborékok haladnak felfelé az ásványvizek hangulatát idézve. További érdekesség a 60 Hz hangfrekvencián tulajdonságát megváltoztató víz bemutatása. A víz egyedi kigyózó mozgást végez, illetve látványban azt a hatást kelti, mintha visszafelé folyrna. A Pavilon helyet ad a magyar ásványvizek bemutatására is. A termál és gyógyvizeket, a magyar fürdőkultúrát nyomtatott és multimédiás anyagok, ismeretterjesztő és PR filmek népszerűsítik majd.

A kültéri kert (bemutatókert) egyik oldalán az elemek kertje található, a másik oldalon a zöldségeskert, majd a fűszer- és gyógynövények kapnak helyet. A kert fő tengelyében az épülettől természetből kialakított mederben víz folyik, amelyet kút nyel magába. Ezek a területek hivatottak a [mozaikos termesztést, kertgazdaságok előnyeit, a bioélelmiszereket](#), bemutatni és népszerűsíteni. Külön hangsúlyt kap a génmanipuláció mentes termesztés, az őshonos fajták bemutatása is.

A tervek szerint 33féle gyümölcsöt, 33 féle zöldséget és 33 gyógynövényt ismerhetnek meg a látogatók az Expo időszaka alatt. Néhány példát említve a gyümölcsök közül: Batul alma – amely jelképként már az alapkövetéskor elültetésre került, Pónyik alma, Kétszertermő körte, Szentiványi körte, Berecki bőtermő szilva, Magyar kajszi, Badacsonyi óriás cseresznye.

A kert célja, hogy az ide látogató olyan helyen találja magát, amelyet áthat az ÉLET. Áthatják az elemek, a tűz–víz–levegő–föld, és az ezek metszéspontjában megszülető ötödik elem (quinta essentia), az élet forrása, a magyar hagyományban is jelenlévő életfa. A fa a világ tengelye, kapocs Ég és Föld között. A növényvilág, amely képes az ásványt a kozmikus energiával élővé alakítani. A kert kialakításánál fontos az elemek megtapasztalása. A víz végigvonul az épületen és a kerten. A levegő megjelenik a vízben és installációk

segítségével, a tűz a kemencében, a naperők a háztartásban való használatban (aszaló, szárító). A föld pedig termékenységével mutatja meg magát. A kert a magyar táj termékenységét, a helyes és szeretetteljes földművelés eredményét mutatja be az idelátogatónak. A gyümölcsös kertben a magyar tájfajták, szőlőfajták és művelési módok mutathatók be. A zöldségeskert nem válik el a virágoskerttől, hiszen a magyar nagyszonyok kertjei, és a paraszti porták kertjei is a mai értelemben bio-, illetve ökokertek voltak.

A kert lehetőséget teremt az idelátogatónak, hogy részt vegyen a kert életében. Sétálhat, pihenhet, piknikezhet. A kert interaktív foglalkozásokra ad lehetőséget a kisgyermektől a felnőttekig, bárki kedvére kertészkedhet, locsolhat, begyűjtheti a terményeket, komposztálhat, elmerülhet az elemek világában és a természet birodalmában. Megtaníthatjuk, hogy a kert terményeit hogyan tegyük el tartósítószer nélkül, hogyan készítsünk egészségünk megőrzéséhez és betegségeink gyógyításához teákat, krémeket, illatszereket. A kemencénél a tűzrakás, a kenyérdagasztás, a kenyérsütés, aszalás, lekvárkészítés és minden természetes fogás megismerésére van mód.

A tetőkert alkalmas szabadtéri előadásra, piknikezésre. Az épület oldalfalai hordódonga szerűen nyúlnak a tetőkert fölé. Az épület tengelyében végigfolyó víz szabályos mederben halad. A dobokból kilépve jutunk le a kert közepébe, ahol az illatok kertje nő. Körben, ahogy a dongák engedik, kisméretű fák állnak. Ebben a védett, zárt fekvésben a víz csörgedezése és a virágok, fák illata és színe visszahelyezi az embert az 'Édenkertbe'. Ez a kert legnyugalmasabb része. A tetőkertben és a Pavilon melletti zöld területen üvegbeton padokon, illetve székeken pihenhetnek meg a látogatók.

Innovációk

A magyar Pavilon tervei a fentiekén túl számos innovatív megoldást és építészeti újdonságot tartalmaznak, mint például az energiatermelő lépcső és padló szerkezetek, a belső terek hangenergiáit elektromos energiává átalakító berendezések stb. Ezek célja rámutatni a környezeti „hulladék” energiák jelentőségére az elektromos energiafelhasználásban. A belső térben egy nagy mérőóra is megjelenik, amely mutatja az aznap, a héten, a hónapban és a kiállítás megnyitása óta termelt elektromos energia mennyiségét.